

NOVA PRIDOBITEV ZEMLJEPISNEGA MUZEJA SLOVENIJE

Bibijana Mihevc

Vse obiskovalce Zemljepisnega muzeja pri Inštitutu za geografijo Univerze E.K. v Ljubljani obveščamo, da bomo predvidoma v začetku septembra odprli nov razstavni prostor v pritličju hiše na Trgu francoske revolucije 7, v kateri deluje Zemljepisni muzej že vrsto let. Vsi, ki ste kdaj obiskali naš muzej, ste se lahko prepričali o prostorski stiski, ki je poleg pomanjkanja finančnih sredstev določala obseg naše dejavnosti. Enega od problemov bomo s pridobitvijo omenjenega prostora zdaj vsaj deloma rešili.

V program naše dejavnosti bomo vnesli nekaj novosti - poleg razstav bomo prodajali literaturo s področja geografije in sorodnih ved, kartografsko gradivo, reprodukcije starih kart, razglednice, diapozitive itd., v kolikor pa bo uspel dogovor s Televizijo Slovenija, bomo predvajali tudi izobraževalne oddaje o Sloveniji. Poleg tega bomo v sodelovanju z ZGDS in posameznimi geografskimi društvi posredovali informacije o njihovem delovanju. Hkrati bo prostor na voljo vsem geografskim institucijam in ustano-

vam za prirejanje manjših okroglih miz, predstavitve novih publikacij ali knjig, predavanja, razstave, predstavitve rezultatov geografskega raziskovalnega dela širši javnosti itd. S svojo dejavnostjo se bomo vključili tudi v širšo turistično ponudbo Ljubljane.

Ker so bili doslej najbolj številni obiskovalci našega muzeja učenci, dijaki in študenti, smo v program vključili tudi ponudbe organizacije naravoslovnih dni in predavanja, ki so se že doslej vsebinsko vključevala v izobraževalne programe osnovnih in srednjih šol.

Skratka, v tem na novo pridobljenem prostoru, ki ga bomo v naslednjih letih še razširili na preostali del pritličja, želimo razširiti strogo muzejsko razstavno dejavnost na že zgoraj omenjene dejavnosti in tako ustvariti potrebno in prijetno središče namenjeno geografom in ostalim obiskovalcem.

Veseli bomo vsake vaše pobude in pripombe. O vseh dejavnostih in novostih vas bomo sproti seznajali v Geografskem obzorniku.

OB ŠESTDESETLETNICI PROFESORJA LUDVIKA OLASA

Marija Košak

Mislím, da je malo geografov, ki ne bi poznali profesorja Ludvika Olasa. Z njim se srečujemo na geografskih in drugih strokovnih seminarjih, posvetovanjih, zborovanjih in kongresih, pri permanentnem izobraževanju pa v naši strokovni lektiri, poznamo pa ga tudi kot učitelja - pedagoga na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Letos praznuje šestdesetletnico in je prav, da mu zaželimo vso srečo.

Ludvik Olas se je rodil 16. julija 1930 v Sebeborcih v Prekmurju. Gimnazijo je obiskoval v Murski Soboti, kjer je tudi maturiral. Študiral in diplomiral je iz geografije na ljubljanski univerzi. Že med študijem je pokazal ljubezen in interes za strokovno in znanstveno-raziskovalno delo. Z raziskovalnimi temami je vrsto let sodeloval z Inštitutom za geografijo pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti,

kasneje pa z Geografskim inštitutom Univerze v Ljubljani. Strokovno se je izponjeval na univerzi Eotrócs v Budimpešti. Pedagoške izkušnje je pridobil v osnovni šoli v Puconcih, nato na kmetijski srednji šoli v Rakičanu ter na ekonomski srednji šoli v Murski Soboti. Štiri leta je delal tudi na področju urbanizma in prostorskega načrtovanja. Nekaj časa je bil ravnatelj Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti. Od leta 1975 je redno zaposlen na Pedagoški fakulteti mariborske univerze, in sicer kot višji predavatelj za metodiko geografije kakor tudi za izbrana poglavja iz geografije pri predmetu "Spoznavanje družbe".

Prof. Ludvik Olas se je predstavil domači in tuji javnosti s raznovrstnimi in številnimi razpravami, članki elaborati ter z drugimi strokovnimi prispevki.

Njegova raziskovalna in publicistična dejavnost sega na različna področja geografije. Temeljito je preučil geografske značilnosti in učinke selitev v Prekmurju ter v Pomurju, in sicer (dnevno) vozaštvo, sezonce in trajne izseljence. Drugo področje, ki mu je bilo namenjeno Olasovo raziskovalno delo, je sosednje Slovensko Porabje. V številnih prispevkih in elaboratih se je ukvarjal z geografskimi, obče gospodarskimi in družbenimi ter prostorskimi problemi pri urejanju in preurejanju šolskega omrežja na območju Pomurja, še zlasti v Prekmurju. Prav tako ne moremo mimo obsežnega dela, ki ga je opravil naš jubilar na področju krajepisja za potrebe četrte knjige Krajevnega leksikona Slovenije in Enciklopedije Slovenije. Olasovo raziskovalno delo je objavljeno v Geografskem vestniku, Geografskem obzorniku, Geographici Slovenici in Geographici Jugoslavici pa v revijah Sozialgeographische Fragestellungen (Frankfurt), Geographica Polonica (Warszawa), v Nèpujsagu (Budimpešta) pa v zbornikih zborovanj slovenskih geografov itd.

Njegova bibliografija obsega vrsto razprav, ki segajo na različna področja pouka geografije. Največ pozornosti je namenjal vprašanju izbire in uporabe različnih oblik in metod pri pouku geografije ter aktiviranju učencev. Poleg tega je soavtor preizkusnega gradiva za učence (1977), avtor delovnega zvezka - izbor nalog (1983), didaktičnega kompleta za 7. razred osnovne šole ter soavtor učbenika Zemljepis za 7. razred osnovne šole.

Svoje izkušnje in spoznanja na šolskem področju posreduje učiteljem že vrsto let s predavanji na seminarjih in posvetovanjih, na republiških zborovanjih in zveznih geografskih kongresih kakor tudi na drugih znanstveno-strokovnih srečanjih. S predavanji doma in na Madžarskem že dve desetletji sodeluje pri izpopolnjevanju učiteljev slovenskega jezika

v Porabju na Madžarskem. Neštetokrat je vodil njihove strokovne ekskurzije po Sloveniji. Iz madžarščine je prevedel dva učbenika, ki se uporabljata pri dvojezičnem pouku v Slovenskem Porabju na Madžarskem. Po dogovoru s katedro za slovenski jezik v Sombotelu (Szombathely) prevaja tudi Zemljepis za 6. razred osnovne šole.

Prof. Ludvika Olasa poznamo aktivnega člana Zveze geografskih društev Slovenije. Bil je med ustanovitelji in večletnimi predsedniki geografskega aktiva v Murski Soboti, predsednik aktiva in kasneje Mariborskega geografskega društva, dlje časa je bil član izvršilnega odbora GDS oziroma ZGDS in njegovih teles in eno štiriletno mandatno obdobje je bil podpredsednik Nacionalnega komiteja Zveze geografskih društev Jugoslavije. V času službovanja v Murski Soboti je bil tudi predsednik izvršilnega odbora tamkajšnje občinske kulturne skupnosti.

Za opravljeno delo je prejel jubilar več priznanj. Še kot študent geografije je dobil Prešernovo nagrado (1954), Jugoslovansko priznanje "Veteran", in sicer za večkratno sodelovanje na zveznih mladinskih delovnih akcijah. Prejel je občinsko priznanje "Mentor" za delo z mladino in državno odlikovanje Red dela s srebrnim vencem ter Zlato plaketo Pedagoške akademije v Mariboru (1988). Leta 1973 je dobil priznanje - Pohvalo Geografskega društva Slovenije.

Profesorja Ludvika Olasa cenimo kot dobrega pedagoga, ki je in še vedno pomembno prispeva k izobraževanju in oblikovanju slovenskih učiteljev geografije, k njihovem izpopolnjevanju in informiranju.

Našemu stanovskemu kolegi in prijatelju želimo ob njegovem življenjskem jubileju še mnogo uspešnih let na strokovnem področju in vse dobro v zasebnem življenju!

PROF. FRANJO KARAŽINEC - DOBITNIK ŽAGARJEVE NAGRADE ZA LETO 1990

Milan Natek

Med letošnjimi Žagarjevimi nagrajenci je tudi naš kolega, geograf, prof. Franjo K a r a ž i - n e c , ravnatelj Osnovne šole bratov Polančičev v

Mariboru. Slovesna podelitev najvišjih priznanj slovenskim šolnikom je bila 16. marca 1990 v Štihovi (Okrogli) dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani.